

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РЕКОМЕНДАЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

04.04.2014

м. Запоріжжя

№ 02/06-рк

ПАТ „Запоріжжяобленерго”,
вул. Сталеварів, 14,
м. Запоріжжя, 69035

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Запорізьким обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України розглянуто заяву гр. [інформація з обмеженим доступом] (далі – Заявниця) щодо неправомірних дій публічного акціонерного товариства «Запоріжжяобленерго» (69035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, 14, код ЄДРПОУ 00130926) (далі – ПАТ «Запоріжжяобленерго», Товариство), які полягають у безпідставній відмові Заявниці у встановленні багатотарифного приладу обліку електричної енергії типу CE102-U(M) R5, виробництва ТОВ «Харківський електротехнічний завод «Енергоміра», який внесено до Державного реєстру засобів виміральної техніки.

За результатами розгляду заяви встановлено наступне.

Статут відкритого акціонерного товариства „Запоріжжяобленерго” (надалі – ВАТ „Запоріжжяобленерго”) було первинно зареєстровано Запорізькою міською радою від 05.07.2010 № запису 11031050037001469.

Згідно зі Статутом, нову редакцію якого затверджено позачерговими загальними зборами акціонерів ВАТ „Запоріжжяобленерго” від 28.07.2016 (протокол від 28.07.2016 №22) (далі – Статут), ПАТ «Запоріжжяобленерго» є новим найменуванням ВАТ „Запоріжжяобленерго” відповідно до вимог Закону України „Про акціонерні товариства”.

Товариство є юридичною особою. Свідцтво про державну реєстрацію юридичної особи - від 17.05.2000 серії А00 № 196642.

Місцезнаходження Товариства та його юридична адреса: 69035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, буд. 14.

Відповідно до даних з ЄДРПОУ (00130926), основним видом діяльності ПАТ „Запоріжжяобленерго” є розподілення електроенергії (код за КВЕД-35.13) та торгівля електроенергією (код за КВЕД-35.14)

Згідно з Статутом, ПАТ „Запоріжжяобленерго” створене з метою отримання прибутку на основі здійснення виробничої, комерційної, посередницької та іншої діяльності у встановленому чинним законодавством порядку.

Предметом діяльності Товариства є: постачання електричної енергії за регульованим тарифом; постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом; передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами; передача електричної енергії магістральними та міжнародними електричними мережами; виробництво електричної

енергії; здійснення реконструкції та технічного переозброєння енергетичних споруд; обстеження та допуск в експлуатацію електричних мереж й електрообладнання споживачів та інших суб'єктів господарювання; послуги, пов'язані з наданням технічних умов на підключення споживачів та інших суб'єктів до електричних мереж, експертизою та погодженням проектно-кошторисної документації тощо.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПАТ «Запоріжжяобленерго» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про електроенергетику», електропередавальна організація - суб'єкт господарювання, який здійснює підприємницьку діяльність з передачі електричної енергії відповідно до ліцензії.

Товариство є ліцензіатом з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (ліцензія НКРЕ серії АБ № 177341 від 23.08.2005) та постачання електричної енергії за регульованим тарифом (ліцензія НКРЕ серії АБ № 177342 від 23.08.2005) у Запорізькій області.

Враховуючи вищевикладене, ПАТ «Запоріжжяобленерго» за результатами діяльності 2016 року – I півріччя 2017 року має ознаки монопольного (домінуючого) становища в територіальних (географічних) межах Запорізької області (в межах території розташування мереж) з часткою 100 відсотків на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Взаємовідносини між побутовими споживачами (населенням) та енергопостачальниками, регулюються Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.199 № 1357 (далі – ПКЕЕН), якими, зокрема, визначено порядок установлення, заміни та експлуатації засобів та вузлів обліку електричної енергії.

Пунктом 8 ПКЕЕН визначено, що електроустановки побутового споживача повинні бути забезпечені засобом обліку електричної енергії для розрахунків за спожиту електричну енергію.

Відповідно до пункту 10 ПКЕЕН, засоби обліку встановлюються відповідно до вимог правил улаштування електроустановок.

Засіб обліку повинен мати пломбу з відбитком повірочного клейма територіального органу Держспоживстандарту та пломбу з відбитком клейма або логотипу енергопостачальника.

Згідно пункту 12 ПКЕЕН, у разі вибору побутовим споживачем іншого виду тарифу на електричну енергію або у разі встановлення у приватному домогосподарстві генеруючої установки електророзподільне підприємство надає такому побутовому споживачу послуги з приведення вузла обліку відповідно до вимог нормативно-технічних документів та законодавства протягом трьох днів у містах та п'яти днів у сільській місцевості від дня оплати побутовим споживачем цих послуг.

Під час розрахунку вартості з облаштування вузла обліку електророзподільним підприємством враховуються:

- матеріальні витрати на виконання робіт (надання послуг), до складу яких входить вартість використаної ним власної сировини, матеріалів, виробів (засобів обліку), конструкцій;

- вартість використання машин і механізмів, які застосовуються для виконання цих робіт (послуг);

- вартість прямих витрат, які пов'язані з оплатою праці працівників, що задіяні у виконанні цих робіт (наданні послуг).

У розрахунку вартості з облаштування вузла обліку не враховується вартість роботи з первинної параметризації засобу обліку. Первинна параметризація засобу обліку для побутового споживача забезпечується за рахунок електророзподільного підприємства.

Побутовий споживач має право самостійно придбати засіб обліку, який пройшов державну повірку або метрологічну атестацію (має пломбу з відбитком повірочного тавра),

та надати його разом з паспортом засобу обліку електророзподільному підприємству для встановлення на своєму об'єкті.

Під час купівлі засобу обліку побутовий споживач повинен керуватися рекомендаціями електророзподільного підприємства щодо технічних характеристик такого засобу обліку, оприлюдненими на його веб-сайті.

Електророзподільне підприємство повинно прийняти в експлуатацію наданий побутовим споживачем засіб обліку з підтвердженням наявної державної повірки або метрологічної атестації та поставити його на свій баланс.

У разі встановлення на об'єкті побутового споживача засобу обліку, наданого цим споживачем електропостачальнику (електророзподільному підприємству), в калькуляції з облаштування вузла обліку не враховується вартість засобу обліку електророзподільного підприємства.

В ході розгляду заяви гр. *[інформація з обмеженим доступом]* було встановлено наступне.

Відповідно до діючого договору про користування електричною енергією від *[інформація з обмеженим доступом]* укладеного між ПАТ «Запоріжжяобленерго» та гр. *[інформація з обмеженим доступом]*, Заявниці встановлено лічильник електричної енергії типу ЦЭ6807П виробництва ТОВ «Харківський електротехнічний завод «Енергоміра» (далі – ТОВ «ХЕТЗ «Енергоміра»).

Вимоги щодо установки розрахункового обліку були видані ПАТ «Запоріжжяобленерго» Заявниці листом від 27.01.2009 № 522/43 (далі – Лист).

Так, вимогами пункту 2 Листа було передбачено зокрема, що при $P_{\max} = 5.0$ кВт $P_{\min} = 0,1$ кВт встановити електронний, однофазний лічильник 220В, 5-(50)60А класу точності не нижче 2, внесений в Державний реєстр засобів вимірювальної техніки. На підставі вимог встановлених Листом, Заявницею було придбано лічильник електричної енергії типу ЦЭ6807П виробництва ТОВ «ХЕТЗ «Енергоміра».

З метою встановлення багатотарифного приладу обліку електричної енергії, гр. *[інформація з обмеженим доступом]* звернулась до ПАТ «Запоріжжяобленерго» з відповідними заявами від 10.03.2017 та від 17.03.2017, в яких вона зазначила, що планує на заміну встановленого одно-тарифного приладу обліку типу ЦЭ6807П, придбати за власний рахунок багатотарифний прилад обліку CE102-U(M) R5 виробництва ТОВ «ХЕТЗ «Енергоміра», який має відповідні сертифікати та внесений до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки.

На заяви гр. *[інформація з обмеженим доступом]* ПАТ «Запоріжжяобленерго» було надано відповіді від 16.03.2017 № 55/45-1652 та від 07.04.2017 № 007-50/5792 в яких Товариство відмовило Заявниці у встановленні багатотарифного приладу обліку CE102-U(M) R5 виробництва ТОВ «ХЕТЗ «Енергоміра» та повідомило, що відповідно до пункту 12 ПКЕЕН, під час купівлі засобу обліку побутовий споживач повинен керуватися рекомендаціями електророзподільного підприємства щодо технічних характеристик такого засобу обліку, оприлюдненими на його веб-сайті.

На веб-сайті ПАТ «Запоріжжяобленерго» засіб обліку типу CE 102 R5 відсутній.

Побутовим споживачам, що бажають розраховуватись за тарифами, диференційованими за періодами часу, на сайті ПАТ «Запоріжжяобленерго» рекомендовані однофазні електролічильники активної електроенергії, з вмонтованими індикаторами магнітних та електричних полів з класом точності не гірше 2,0 типу: GAMA, MTX, НІК, Е2МСТ, CE102-U.2S7, CE208S7BY. Зазначені типи лічильників найбільш надійні у роботі, придатні для обслуговування на обладнанні ПАТ «Запоріжжяобленерго» та згідно вимог СОУ-Н МПЕ 40.1.35.110:2005 «Додаткові вимоги до засобів обліку електроенергії, спрямовані на запобігання несанкціонованому втручанням в їх роботу», затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 12.07.2005 № 305, мають два вимірювальних елемента (основний – в колі «фаза», допоміжний – в колі «нуль»).

В електролічильниках типу CE102-U(M) R5 відсутні вмонтовані індикатори впливу магнітних та електричних полів, виміри здійснюються одним вимірювальним елементом. Враховуючі зазначене, ПАТ «Запоріжжяобленерго» не має можливості узгодити використання лічильника CE102-U(M) R5 та пропонує обрати засіб розрахункового обліку з вищенаведеного переліку.

Але в інформації, яка наведена ПАТ «Запоріжжяобленерго», як в листах до гр. [інформація з обмеженим доступом] так і на веб-сайті Товариства, відсутні рекомендації електророзподільного підприємства щодо технічних характеристик для багатотарифних засобів обліку, а лише розміщена інформація про рекомендовані до встановлення типи засобів обліку.

При цьому, рекомендовані типи засобів обліку не є обов'язковими до встановлення, а тому електророзподільне підприємство не має права відмовляти побутовому споживачу у встановленні придбаного цим споживачем багатотарифного приладу обліку електроенергії у зв'язку з тим, що такий прилад обліку не включений до переліку рекомендованих до встановлення типів засобів обліку електророзподільним підприємством.

Зазначений висновок підтверджується також і роз'ясненнями Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (лист від 05.07.2017 № 7350/20.3/7-17) на яку, відповідно до пункту 4 Положення про НКРЕКП, затвердженого Указом Президента України від 10.09.2014 № 715/2014, покладено повноваження щодо надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП.

Крім того, НКРЕКП в своєму листі від 05.07.2017 № 7350/20.3/7-17 зазначило, що пунктом 1.3 Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами правил користування електричною енергією, затвердженої постановою НКРЕ від 04.05.2006 № 562, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 04.07.2006 за № 782/12656 (із змінами), передбачено право енергопостачальника (електророзподільного підприємства) встановлювати на засоби обліку споживачів (побутових споживачів) індикатори дії впливу постійного (змінного) магнітного або електричних полів.

Таким чином, відмова ПАТ «Запоріжжяобленерго» у встановленні споживачу багатотарифного приладу обліку електричної енергії, який внесено до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки та який має відповідні сертифікати, є необґрунтованою та може призвести до ущемлення інтересів споживача.

-Зазначена поведінка ПАТ «Запоріжжяобленерго» була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, оскільки внаслідок можливості вибору надавача послуги, споживач, з метою встановлення багатотарифного приладу обліку електричної енергії, звернувся до іншого суб'єкта господарювання, який б дотримувався вимог чинного законодавства.

Враховуючи вищевикладене, дії Товариства, які полягають у безпідставній відмові гр. [інформація з обмеженим доступом] у встановленні багатотарифного приладу обліку електричної енергії типу CE102-U(M) R5, виробництва ТОВ «Харківський електротехнічний завод «Енергоміра», який внесено до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки, та який має відповідні сертифікати, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополією (домінуючим) на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б не можливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин та умов, що їм сприяють, у відповідності до частини першої статті 46 Закону, адміністративна колегія

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- вжити заходи по усуненню ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом погодження на встановлення громадянці [інформація з обмеженим доступом] багатотарифного приладу обліку електроенергії типу CE102-U(M) R5, виробництва ТОВ «Харківський електротехнічний завод «Енергоміра»

Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний термін з дня їх отримання.

Звертаю увагу на те, що відповідно до частини 3 статті 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, за умови виконання цих рекомендацій, у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству, та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії
територіального відділення

О.М. Білий